

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1

Need Assessment for Developing Innovative
Leadership of School Administrators in Nonthaburi
Primary Education Service Area Office 1

สินีนามุ ไสแจ่ม¹ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ² และสุดารัตน์ สารสว่าง³
Sineenat Saijam¹ ,Prompilai Buasuwana² and Sudarat Sarnsawang³

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 2) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรีเขต 1 ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนแบ่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified} ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยภาพรวมมีสภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก และด้านการให้รางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านการคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Master Student of Education in Educational Administration, Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand; e-mail : amamsineenat@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

นวัตกรรม ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างทีมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรม

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาภาวะผู้นำ, ความต้องการจำเป็น, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

Abstract

The purpose of this study were to study 1) the need for the development of innovative leadership of school administrators schools under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 2) suggestion for the development of innovative leadership of school administrators Schools under the Office of Nonthaburi Educational Service Area, Area 1. The sample group in this study was schools under the Office of Nonthaburi Educational Service Area. The provider information in each school, divided into 291 teachers. The data collecting was a questionnaire of 3 parts. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and order of importance index and Needs or Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}. The results of the research revealed that

1) The need for innovation leadership development of the school administrators consists of 7 components. It was at the highest level. The status was at a high level. In terms of reward for innovation, there was an index of importance of the highest priority first, followed by the selection of people for innovation. The aspect that has the importance index of priority in the last step was the team building innovation.

2) The suggestion for the development of innovative leadership of the school administrators, the highest frequency was the school administrators that should promote and support teachers and personnel to receive innovative training workshops.

Keywords : Developing Innovative Leadership, Need Assessment, Innovative Leadership

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันโลกอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลผลกระทบต่อการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาที่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน จึงจำเป็นต้องพร้อมรับความท้าทายการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านกำลังคน ความรู้ สมรรถนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้เกิดนวัตกรรม Saisirisuk (2018 : 1)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ทางการจัดการศึกษาใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถใน

การแข่งขันของประเทศ โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่มุ่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคลังข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้มีการจัดระบบการให้บริการข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ผู้เรียนและผู้ให้บริการทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ Office of Education Council (2017 : 100)

การที่จะขับเคลื่อนการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมนั้น บุคคลที่จะช่วยขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น คือ ผู้บริหารสถานศึกษา Saisirisuk (2018 : 1) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ต้องพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อนำองค์กรให้ไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผู้นำที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative leadership) ที่จะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ให้ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการรับรู้และใส่ใจรายละเอียดของเหตุการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้งและเปิดใจรับแนวคิดใหม่ กล้าคิดแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอด เพื่อหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาหรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการนำนวัตกรรมเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์และกำหนดแนวทางในการนำเทคโนโลยีเข้ามาสู่สถานศึกษาและห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆและส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (Innovation School) Chaemmchoy (2018 : 130)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 32 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาที่จะสร้างกำลังคนของประเทศให้สามารถผลิตนวัตกรรมได้ ดังปรากฏในแผนการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ทางการจัดการศึกษาในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะต้องเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ซึ่งจะเป็นก้าวที่สำคัญของผู้เรียนให้มีความสนใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใฝ่หาความรู้ตามสิ่งที่ตนสนใจแล้วสามารถต่อยอดเป็นการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆได้ต่อไป นั่นคือ การปลูกฝังแนวคิดและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะจุดประกายความฝัน สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดีดังนั้นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมให้ครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีรวมทั้งต่อยอดให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆในสถานศึกษา

จากเหตุผลข้างต้น สรุปได้ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการทราบข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในการเป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่นำองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
2. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 1,209 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 32 โรงเรียน โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (proportionate sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)
3. ตัวแปรที่ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม พิจารณาจากองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้
 1. ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
 2. ด้านการคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม

3. ด้านการสร้างทีมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
4. ด้านการจัดการทีมนวัตกรรม
5. ด้านการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
6. ด้านการค้นหาแหล่งสนับสนุนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
7. ด้านรางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 57 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 และตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ทำวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}

3. ข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาคำตอบจำแนกเป็นรายบุคคล จากนั้นนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่รายด้าน แล้วหาค่าความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ระดับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.26) ส่วนระดับสภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$,

S.D. = 0.83) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) พบว่า โดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนทบุรี เขต 1 มีค่าเท่ากับ 0.32 หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนทบุรี เขต 1 มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในด้านการให้รางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นลำดับแรก (PNI_{Modified} = 0.32) รองลงมาคือ ด้านการคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (PNI_{Modified} = 0.31) ส่วนด้านการสร้างทีมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นลำดับสุดท้าย (PNI_{Modified} = 0.25) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนทบุรี เขต 1

ด้าน ที่	รายละเอียด	ระดับสภาพ ที่ควรจะเป็น			ระดับสภาพ ที่เป็นอยู่			PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
1.	การสร้างบรรยากาศ ในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	4.94	0.18	มากที่สุด	3.93	0.77	มาก	0.26	6
2.	การคัดเลือกคนเพื่อ สร้างสรรค์นวัตกรรม	4.91	0.25	มากที่สุด	3.76	0.83	มาก	0.31	2
3.	การสร้างทีมในการ สร้างสรรค์นวัตกรรม	4.95	0.18	มากที่สุด	3.95	0.82	มาก	0.25	7
4.	การจัดการทีม นวัตกรรม	4.94	0.21	มากที่สุด	3.92	0.86	มาก	0.26	5
5.	การพัฒนาทักษะใน การสร้างสรรค์ นวัตกรรม	4.93	0.24	มากที่สุด	3.88	0.84	มาก	0.27	4
6.	การค้นหาแหล่ง สนับสนุนในการ สร้างสรรค์นวัตกรรม	4.96	0.16	มากที่สุด	3.81	0.75	มาก	0.30	3

ด้าน ที่	รายละเอียด	ระดับสภาพ ที่ควรจะเป็น			ระดับสภาพ ที่เป็นอยู่			PNI	ลำดับ
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
7.	การให้รางวัล ผลตอบแทนในการ สร้างสรรค์นวัตกรรม	4.94	0.23	มาก ที่สุด	3.74	0.83	มาก	0.32	1
รวม		4.94	0.26	มาก ที่สุด	3.74	0.83	มาก	0.32	

2. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านนวัตกรรม ลำดับรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรคัดเลือกครูและบุคลากรตามความถนัดของแต่ละบุคคล และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้ทีมนวัตกรรมได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกันและผู้บริหารสถานศึกษา ควรเสริมแรงบวกสร้างแรงจูงใจให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อ การสร้างสรรค์นวัตกรรม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ที่	ข้อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ความถี่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรม	22
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรคัดเลือกครูและบุคลากรตามความถนัดของแต่ละบุคคล	17
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีการประชุมแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็น	13
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำโครงการนวัตกรรมเพื่อให้หน่วยงานภายนอกหรือเครือข่าย เข้ามาสนับสนุนทุนในการพัฒนานวัตกรรม	13
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรประกาศยกย่อง มอบเกียรติบัตรหรือช่อดอกไม้ แสดงความยินดีแก่ครูและบุคลากรที่ได้รับรางวัลด้านนวัตกรรม	12

ที่	ข้อเสนอแนะการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ความถี่
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้ทีมนวัตกรรมได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน	9
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมแรงบวก สร้างแรงจูงใจ ให้มีทัศนคติเชิงบวก ต่อการสร้างสรรค่นวัตกรรม	9

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยทำการศึกษาทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ด้านการคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ด้านการสร้างทีมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 4) ด้านการจัดการทีมนวัตกรรม 5) ด้านการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 6) ด้านการค้นหาแหล่งสนับสนุนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 7) ด้านรางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ผลการศึกษา พบว่า ด้านการให้รางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นด้านที่มีระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุดเป็นอันดับแรก อาจเนื่องมาจากว่า การให้รางวัลผลตอบแทนเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการเอาชนะการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงได้ หากผู้ปฏิบัติงานยอมรับและให้ความร่วมมือในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในหน่วยงาน องค์กรก็จะตอบแทนด้วยการให้รางวัลผลตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทินกร บัวชู (2560 : 80) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งพบว่าด้านการให้รางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งวิธีการนี้อยู่บนทฤษฎีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) โดยมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ธวัช บุญยมณี (2550 : 94) กล่าวว่า ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) เน้นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ผู้นำและผู้ตามจะถ้อยทีถ้อยอาศัยและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนจะให้ บางสิ่งบางอย่างที่ผู้ตามต้องการเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ผู้นำต้องการ

จากการศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรม เนื่องมาจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจะช่วยให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ชรี ฐิติวิเชียร (2553 : 23) กล่าวว่า การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากร อีกทั้งการฝึกอบรมระหว่างการทำงาน (In-service training) ย่อมช่วยในการปรับตัวและการแก้ไขปัญหาการทำงานของบุคลากรร่วมกับเครื่องมือ เทคนิค เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ถูกนำมาปรับใช้ในองค์กร

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Boby of Knowledge)

1. จากผลการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม พบว่า ด้านการให้รางวัลผลตอบแทนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสูงเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับ การให้รางวัลผลตอบแทนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่โดดเด่นหรือได้รับรางวัลระดับต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรนำผลจากการศึกษาไปวางแผนในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีข้อค้นพบที่หลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านนวัตกรรม ควรคัดเลือกครูและบุคลากรตามความถนัดของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีการประชุมแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็น จัดทำโครงการนวัตกรรม เพื่อให้หน่วยงานภายนอกหรือเครือข่าย เข้ามาสนับสนุนทุนในการพัฒนานวัตกรรม ประกาศยกย่อง มอบเกียรติบัตรหรือช่อดอกไม้ แสดงความยินดีแก่ครูและบุคลากรที่ได้รับรางวัลด้านนวัตกรรม สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้ทีมนวัตกรรมได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน และควรเสริมแรงบวก สร้างแรงจูงใจ ให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อเสนอแนะนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกับระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยทำการศึกษาแนวทางจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทินกร บัวชู. (2559). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนัช บุญยมณี. (2550). ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

- เพ็ชรี ฐะวีเชตร. (2553). **เทคนิคการจัดฝึกอบรมและการประชุม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมลพับลิชชิง.
- ภิญญา สายศิริสุข. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

Translated Thai References

- Buachu, T. (2016). **Innovation Leadership of Head Nurse, Government University Hospital**. Master of Nursing Science Program in Nursing Science. Faculty of Nursing Chulalongkorn University. [In Thai]
- Bunyamanee, T. (2007). **Leadership and change**. Bangkok: OS Printing House. [In Thai]
- Rupawichet, P. (2010). **Training and Meeting Techniques**. Bangkok: Publisher Duangkamol Publishing. [In Thai]
- Saisirisuk, P. (2018). **Innovative Leadership of School Administrators of Panchaphaki School Cluster under the Secondary Educational Service Area Office 4**. Master of Education in Educational Administration. Faculty of Education Kasetsart University. [In Thai]
- Chaemmchoy, S. (2018). **School Management in Digital Era**. Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University. [In Thai]
- Wongwanit, S. (2005). **Need assessment research**. Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University. [In Thai]
- Office of Education Council. (2017). **Education Plan A.D.2017-2036**. Bangkok: Prigwhangraphic Company Limited. [In Thai]